

Силабус навчальної дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ»

Освітня програма: «Фармація, промислова фармація»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Обсяг: 6 кредитів ЄКТС
Курс: 4; **Семестр:** 7
Дні, Час, Місце: згідно з розкладом
Кафедра: хімії та фармації
Затверджено: протокол №1 від 28.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Сімонян Люсіне Сандроївна
Контакти	Е-mail: liusine@ukr.net , тел. (+38) 097 096 1644
Робоче місце	Кафедра хімії та фармації (ауд. 413; лаб. 410; навчального корпусу №2)
Години консультацій	За розкладом

Опис навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Організації та економіки фармації» здійснює формування системи знань, щодо організаційно-економічних аспектів фармацевтичної діяльності установ у системі охорони здоров'я. Передбачає комплексний аналіз результатів, їх застосування та економічних витрат. Дисципліна є інтегральною, яка об'єднує фармакологічні характеристики медичні параметри та економічну складову. Розглядає ефективність фармацевтичного забезпечення населення, інвентаризацію, облік руху та витрат товарно-матеріальних цінностей в аптеках та відпуску рецептурних та безрецептурних лікарських засобів.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Фармація, промислова фармація» сприяє набуттю здобувачами загальних та фахових компетентностей:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК06. Здатність працювати в команді.

ЗК07. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

ФК03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК11. Здатність організовувати діяльність аптечних установ із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впроваджувати в них відповідні системи звітності й обліку, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням вимог фармацевтичного законодавства.

ФК12. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту відповідно до законодавства України.

ФК13. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК16. Здатність організовувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціною, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному рівнях, управляти ризиками в системі фармацевтичного забезпечення.

ФК20. Здатність організовувати професійну діяльність відповідно до фармацевтичної етики та деонтології, знань нормативно-правової бази України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Фармація, промислова фармація» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання

ПРН03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово

для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН06. Розробляти і приймати ефективні рішення з розв'язання складних/комплексних задач фармації особисто та за результатами спільного обговорення; формулювати цілі власної діяльності та діяльності колективу з урахуванням суспільних і виробничих інтересів, загальної стратегії та наявних обмежень, визначати оптимальні шляхи досягнення цілей.

ПРН08. Розробляти і реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фармації, а також дотичні міждисциплінарні проєкти з урахуванням технічних, соціальних, економічних, етичних, правових та екологічних аспектів.

ПРН15. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість та споживчі характеристики лікарських засобів природного і синтетичного походження та інших товарів аптечного асортименту, організувати їх зберігання відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP).

ПРН16. Реалізовувати відповідні організаційно-управлінські заходи щодо забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту; здійснювати усі види звітності та обліку в аптечних установах, адміністративне діловодство і товарознавчий аналіз.

ПРН17. Розраховувати основні економічні показники діяльності аптечних установ, а також податки та збори. Формувати усі види цін (закупівельні, оптово-відпускні та роздрібні) на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.

ПРН18. Використовувати дані аналізу соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ПРН21. Забезпечувати конкурентоспроможні позиції та ефективний розвиток фармацевтичних організацій, у тому числі з урахуванням результатів маркетингових досліджень і ринкових процесів на національному та міжнародному рівнях.

ПРН26. Планувати та реалізовувати професійну діяльність згідно принципів етики, деонтології, державної законодавчої бази та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Форми, методи та засоби навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практично-семінарських занять (70 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (90 год.). На лекціях викладачем використовується мультимедійна презентація; на практично-семінарських заняттях – навчально-методичні матеріали, а також ситуаційні та індивідуальні завдання в умовах симуляційної аптеки; для перевірки засвоєних знань та умінь використовуються тестові та розрахункові завдання, а для самостійної роботи наведено перелік необхідних літературних джерел. Отже,

викладачем використовуватиметься пояснювально-ілюстративні, частково-пошукові, дослідницькі (евристичні), проблемні, інтерактивні методи навчання, та консультації.

Навчальна дисципліна передбачає використання: підручників, посібників; наукових джерел інформації у галузі організації та економіки фармації; персональних гаджетів; інтернет-ресурсів. На лабораторних заняттях здобувачі працюють у спецодязі (білих халатах, засобах індивідуального захисту).

Організація навчання Теми лекцій

№	Тема	Кількість годин
1	Організаційна структура управління фармацевтичною системою. Основні принципи організації роботи аптечних закладів.	2
2	Організація роботи аптеки з товарними запасами.	2
3	Особливості ціноутворення на лікарські засоби і товари аптечного асортименту.	2
4	Безрецептурний відпуск лікарських засобів. Організація роботи аптеки з приймання рецептів та відпуску готових лікарських засобів.	2
5	Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів і прекурсорів з аптек. Пільговий та безкоштовний відпуск лікарських засобів.	2
6	Організація роботи аптеки із забезпечення населення лікарськими засобами індивідуального виготовлення.	2
7	Внутрішньо-аптечний контроль якості лікарських засобів. Фармацевтичне забезпечення населення за умов виникнення надзвичайних ситуацій.	2
8	Основи бухгалтерського обліку. Відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках. Облік руху товарно-матеріальних цінностей в аптеках.	2
9	Облік розходу товарно-матеріальних цінностей. Облік грошових коштів і розрахункових операцій.	2
10	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей аптек. Облік праці та заробітної плати працівників аптек.	2
Разом		20

Теми практично-семінарських занять

№	Тема	Кількість годин
1	Організаційна структура управління фармацевтичною системою. Основні принципи організації роботи аптечних закладів.	4
2	Організація роботи аптеки з товарними запасами.	4
3	Особливості ціноутворення на лікарські засоби і товари аптечного	4

	асортименту.	
4	Безрецептурний відпуск лікарських засобів.	4
5	Організація роботи аптеки з приймання рецептів та відпуску готових лікарських засобів.	4
6	Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів і прекурсорів з аптек.	4
7	Пільговий та безкоштовний відпуск лікарських засобів.	4
8	Організація роботи аптеки із забезпечення населення лікарськими засобами індивідуального виготовлення.	4
9	Внутрішньо-аптечний контроль якості лікарських засобів.	4
10	Фармацевтичне забезпечення населення за умов виникнення надзвичайних ситуацій.	4
11	Основи бухгалтерського обліку.	4
12	Відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках.	4
13	Облік руху товарно-матеріальних цінностей в аптеках.	4
14	Облік розходу товарно-матеріальних цінностей.	4
15	Облік грошових коштів і розрахункових операцій.	4
16	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей аптек.	4
17	Облік праці та заробітної плати працівників аптек.	4
18	Контроль навичок і умінь	2
Разом		70

Самостійна робота

№	Тема	Кількість годин
1	Організаційна структура управління фармацевтичною системою. Основні принципи організації роботи аптечних закладів.	6
2	Організація роботи аптеки з товарними запасами.	6
3	Особливості ціноутворення на лікарські засоби і товари аптечного асортименту.	6
4	Безрецептурний відпуск лікарських засобів.	6
5	Організація роботи аптеки з приймання рецептів та відпуску готових лікарських засобів.	5
6	Особливості відпуску наркотичних, психотропних лікарських засобів і прекурсорів з аптек.	6
7	Пільговий та безкоштовний відпуск лікарських засобів.	6
8	Організація роботи аптеки із забезпечення населення лікарськими засобами індивідуального виготовлення.	6
9	Внутрішньо-аптечний контроль якості лікарських засобів. Фармацевтичне забезпечення населення за умов виникнення надзвичайних ситуацій.	6

10	Основи бухгалтерського обліку.	5
11	Відображення господарських операцій у бухгалтерських рахунках.	5
12	Облік руху товарно-матеріальних цінностей в аптеках.	5
13	Облік розходу товарно-матеріальних цінностей.	5
14	Облік грошових коштів і розрахункових операцій.	5
15	Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей аптек.	6
16	Облік праці та заробітної плати працівників аптек.	6
Всього годин		90

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Вид роботи	Поточні бали	Підсумкові бали	Екзамен
18 занять по 12 балів	18*12+20+20+24=280	280*0.25=70 балів	30 балів
Тестовий контроль №1 – 20 балів			
Тестовий контроль №2 – 20 балів			
Тестовий контроль №3 – 24 бали			
Разом		100 балів	

Вид роботи на занятті	Розподіл балів
Опрацювання теоретичного матеріалу з теми	0-8
Робота на практично-семінарському занятті	0-4

Критерії роботи студентів:

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Опрацювання теоретичного матеріалу з теми (в тому числі лекції та СРС)	Студент вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє фармацевтичне мислення.	8

	Студент добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє фармацевтичне мислення.	6
	Студент недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень з суттєвими помилками.	4
	Студент не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень.	0
Робота на практично-семінарському занятті	Розв'язання ситуаційних задач, вирішення завдань	0-2
Виконання тестових завдань	Виконання електронних тестових завдань на платформі УНІКОМ	0-2
Разом за заняття		12
Критерії оцінювання результатів навчання на іспиті:		
Виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);		27-30 відмінно
Виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)		23-26 добре
Виставляється студенту, який виявив знання основного		18-22

навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)	задовільно
Виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально- програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)	0-17 незадовільно
Разом за іспит	30

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту й перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом освітнього процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі Уніком.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Захист результатів практичних робіт відбувається під час наступних практичних занять, але не пізніше, ніж за три дні до екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з діючим положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<https://u.to/x8mPHQ>). Всю заплановану роботу студенти виконують самостійно. У разі виявлення несамоїсного виконання завдання, результат

анулюється, а робота повертається студенту на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. здійснюється відповідно до вимог техніки безпеки <https://u.to/GMuPHQ>. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<https://u.to/ys2PHQ>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. (Національний підручник).
2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 416 с. (Національний підручник).
3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання Харків, 2017. 436 с.
4. Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарєва, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).
5. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Бєляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. 92 с.
6. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Бєляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 65 с.
7. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Бєляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 55 с.
8. Організація та економіка фармації: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Бєляєва // За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. 110 с.

9. Навчальний посібник для самостійної підготовки студентів фармацевтичного факультету до ліцензійного тестового іспиту Крок-2. Фармація / Анісімов В. Ю. та ін.; за ред. Л. М. Унгурян // Одеса, 2019. 240 с.
10. Методичні рекомендації до ознайомчої навчальної практики з організації та економіки фармації для студентів I курсу фармацевтичного факультету/ методичні рекомендації. // Н. А. Прилипко, Л. М. Унгурян, О. І. Беляєва, І. В. Ольхова, В.С. Біліченко. Одеса, 2015. 18 с.
11. Методичні рекомендації до виробничої практики з організації та економіки фармації для студентів V курсу фармацевтичного факультету/ методичні рекомендації // Н.А. Прилипко, Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, І.В. Ольхова, В.С. Біліченко Одеса, 2015. 29 с.

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни